

Amb unes vistes privilegiades del massís de Montserrat, l'església de Sant Esteve de Marganell, documentada del segle XII, presenta una nova fesomia després d'anys d'abandonament. El municipi bagenç ha promogut un singular projecte de consolidació i rehabilitació del conjunt patrimonial, redactat per Santamaria Arquitectes, amb l'objectiu d'adequar l'espai per a la celebració d'actes culturals i religiosos a cobert, però mantenint-ne la funció d'espai públic obert.

L'antiga església parroquial de Marganell està situada en un petit altiplà, a un quilòmetre i mig del nucli urbà, en plena natura. El temple, que es va destruir per la Guerra Civil i es trobava en estat d'abandonament, s'ha reformat a través d'una singular intervenció arquitectònica. Entre les actuacions que s'hi han dut a terme, hi ha la consolidació estructural de l'edifici, la creació d'una coberta de vidre transparent a la nau central i la recuperació de l'accés al campanar.

L'estructura de l'església de Sant Esteve, de nau única i amb un absis semicircular, ha anat evolucionant i patint modificacions al llarg dels segles, però manté part de la seva estructura romànica primigènia, tot i que majoritàriament predomina l'aire renaixentista. Durant la Guerra Civil Espanyola, l'església i la casa rectoral van ser saquejades i cremades. Per aquest motiu, el temple, que està inclòs en l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, va quedar molt malmès i sense teulada.

Tres actuacions diferenciades

La millora que ara s'hi ha dut a terme s'ha basat en una proposta arquitectònica respectuosa amb el bé patrimonial i els seus elements originals i ha constatat de tres actuacions diferenciades. D'una banda, s'ha consolidat l'estructura de

Coberta de vidre que s'ha creat a la nau central de l'església de Sant Esteve de Marganell

Patrimoni

El municipi ha consolidat i rehabilitat el temple de Sant Esteve, inclòs en l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, amb la creació d'una original coberta de vidre a la nau central i la recuperació de l'accés al campanar, amb vistes a Montserrat

Arquitectura singular a l'antiga església de Marganell

QUERALT CASALS
Marganell

l'edifici, de manera que s'han sanejat les parets verticals que conformen el recinte de l'església, s'han retirat les restes vegetals que envaïen els espais i els murs de pedra i s'han repicat els revestiments en mal estat.

De l'altra, s'ha creat una cober-

ta de vidre a la nau principal per la part interior de l'edifici, a uns cinc metres d'alçada, inferior a la de les parets. Això permet la utilització d'aquest espai, ara cobert, sense que la imatge exterior de l'església es vegi modificada. El temple ha quedat obert i accessible al públic

en general sense cap tancament que ho impedeixi, només té una coberta transparent que no canvia la imatge que tenen els visitants.

La tercera actuació que s'hi ha desenvolupat ha estat recuperar l'accés al campanar, que era inaccessible des de la crema de l'esglé-

sia. Per això, s'ha col·locat una escala metàl·lica que facilita la visió total de l'interior de la torre i permet pujar des de la nau central fins a la part més alta del campanar, on es crea un mirador amb vistes sobre el territori i Montserrat.

Excavacions arqueològiques

Abans de la rehabilitació, l'església es trobava esfondrada, però es mantienien dempeus els murs de la nau central, una capella lateral, al costat nord, i la torre del campanar, situada a la cantonada sud-oest. L'any 2022, s'hi van realitzar unes excavacions arqueològiques que van descobrir els murs de l'església original i van localitzar tombes en diversos indrets. Per aquest motiu, pel fet de trobar-se en una zona arqueològica de molt interès, durant la rehabilitació s'han col·locat paviments tous sobre una tela de geotèxtil per tal de permetre que es puguin fer futures activitats arqueològiques.

Primeres referències

L'església de Sant Esteve se situa a l'extrem oriental del terme municipal de Marganell, a una altitud de 326 metres. El lloc de Marganell és documentat des del 924, i l'església es considera existent des del segle XI, i se'n té constància documental des del 1143, quan el bisbe de Vic, Ramon Guifred va donar-la al monestir de Santa Cecília de Montserrat. L'any 1824, es van fer obres d'ampliació i millora del temple, entre les quals destaca l'envelt campanar. L'església va ser destruïda l'any 1936, posteriorment va ser abandonada i se'n va construir una de nova al poble, que es va inaugurar el 1945.

L'antiga església parroquial de Marganell està situada al costat de Can Font, que antigament era un mas i actualment és un restaurant. El temple, envoltat per un espai natural, és una visita obligada pels amants del romànic i de l'art en general. ■

Imatge interior del temple, encara sense la coberta, que es va malmetre durant la Guerra Civil

Escala metàl·lica que puja fins a la part més alta del campanar

Santamaria Arquitectes

Bages Turisme

Santamaria Arquitectes